

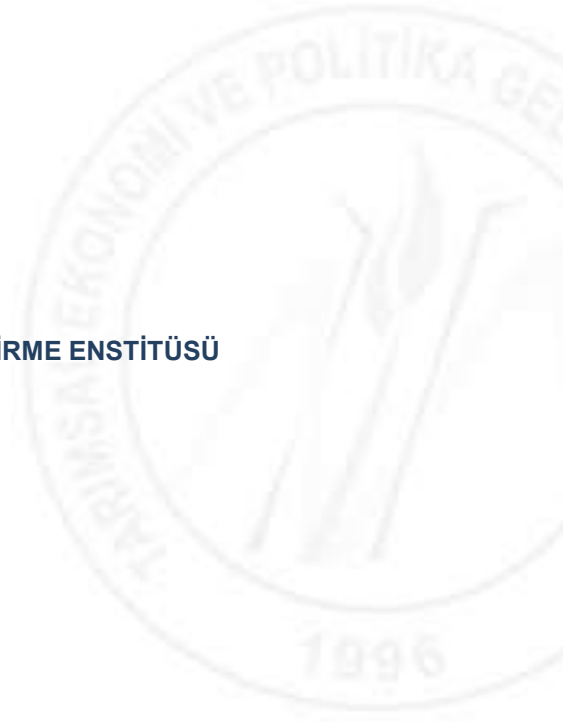
Ürün Raporu

İNCİR

2015

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
TARIMSAL EKONOMİ VE POLİTİKA GELİŞTİRME ENSTİTÜSÜ

**TARIMSAL EKONOMİ VE POLİTİKA GELİŞTİRME ENSTİTÜSÜ
TEPGE**

**Ürün Raporu
İNCİR
2015**

Hazırlayan

Selda ARSLAN

TEPGE YAYIN NO:269
ISBN:978-605-9175-46-3

© TEPGE
Her Hakkı Saklıdır.

Ocak, 2016

Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü
selda.arslan@gthb.gov.tr
(0312)2875807

TEPGE'nin izni olmaksızın basılamaz, basılı veya elektronik materyal olarak çoğaltılamaz ve/veya dağıtılamaz.

Kaynak gösterilmek şartı ile alıntı yapılabilir.

Yayın içerisindeki her türlü yorum ve değerlendirmeler yazarlara aittir ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın ya da TEPGE'nin görüşlerini yansıtmaz.

Tablo ve grafiklerdeki rakamların bir bölümü desimalli kullanıldığından ara ya da alt toplamları genel toplamları ile farklılık gösterebilir.

Yayın içerisindeki istatistik veriler hazırlandığı dönemde ilgili kaynaklardan elde edilen yayınlanmış son veriler olup sonraki dönemlerde, yapılan güncellemelerden dolayı farklılıklar olabilir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

1.GİRİŞ.....	1
2.DÜNYADA DURUM	
2.1. İncir Hasat Edilen Alan	2
2.2. Dünya İncir Üretimi.....	2
2.3. Dış Ticaret	
2.3.1. İthalat.....	4
2.3.2. İhracat.....	6
2.4. Fiyatlar.....	8
3.TÜRKİYE'DE DURUM	
3.1. İncir Hasat Edilen Alan ve Üretim.....	10
3.2. Tüketim.....	12
3.3. Dış Ticaret.....	13
3.3.1. İthalat.....	13
3.3.2. İhracat.....	14
3.4. Fiyatlar.....	17
4. GENEL DEĞERLENDİRME.....	19
5. KAYNAKLAR.....	22

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Dünya İncir Hasat Edilen Alan (Ha).....	2
Tablo 2. Dünya İncir Üretimi (Bin Ton).....	3
Tablo 3. Dünya Kuru İncir Üretimi (Bin Ton).....	4
Tablo 4. Dünya Taze İncir İthalatı (Ton).....	5
Tablo 5. Dünya Kuru İncir İthalatı (Ton).....	6
Tablo 6. Dünya Taze İncir İhracatı (Ton).....	7
Tablo 7. Dünya Kuru İncir İhracatı (Ton).....	7
Tablo 8. Ülkelere Göre İncir Üretici Fiyatları (\$/Kg).....	8
Tablo 9. Türkiye İncir Üretim Alanı, İncir Üretimi ve Verim.....	10
Tablo 10. Türkiye Toplu Meyveliklerin Alanı, Meyve Veren, Vermeyen ve Toplam Ağaç Sayısı (Bin).....	11
Tablo 11. Türkiye Bölgelere Göre İncir Üretim Alanı, Üretim ve Verimi (2014).....	12
Tablo 12. Türkiye İncir Üretim ve Tüketim Miktarları (Ton).....	13
Tablo 13. Türkiye Ülkelere Göre Kuru İncir İthalatı (M: Ton, Değer: Bin \$, Bin TL).....	15
Tablo 14. Türkiye Ülkelere Göre Taze İncir İhracatı (M: Ton, Değer: Bin \$, Bin TL).....	15
Tablo 15. Türkiye Ülkelere Göre Kuru İncir İhracatı (M: Ton, Değer: Bin \$, Bin TL).....	16
Tablo 16. Türkiye İncir Fiyatları (TL/Kg).....	18
Tablo 17. Türkiye ve Dünya Ortalama İhraç Fiyatları.....	18
Ek Tablo 1. İllere Göre İncir Verileri (2014).....	20

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Dünya İncir Hasadı Gerçekleştirilen Alan (Ha).....	2
Şekil 2. Dünya İncir Hasadı Gerçekleştirilen Alanların Ülkelere Göre Dağılımı (2013).....	2
Şekil 3. Dünya İncir Üretimi (Bin Ton)	3
Şekil 4. Dünya İncir Üretiminin Ülkelere Göre Dağılımı (2013).....	3
Şekil 5. Dünya Kuru İncir Üretimi (Bin Ton).....	4
Şekil 6. Dünya Kuru İncir Üretiminin Ülkelere Göre Dağılımı (2013).....	4
Şekil 7. Dünya Taze İncir İthalatı (Ton).....	5
Şekil 8. Dünya Taze İncir İthalatının Ülkelere Göre Dağılımı (2013).....	5
Şekil 9. Dünya Kuru İncir İthalatı (Ton).....	6
Şekil 10. Dünya Kuru İncir İthalatının Ülkelere Göre Dağılımı (2013).....	6
Şekil 11. Dünya Taze İncir İhracatı (Ton).....	7
Şekil 12. Dünya Taze İncir İhracatının Ülkelere Göre Dağılımı (2013).....	7
Şekil 13. Dünya Kuru İncir İhracatı (Ton).....	8
Şekil 14. Dünya Kuru İncir İhracatının Ülkelere Göre Dağılımı (2013).....	8
Şekil 15. Bazı Ülkelere Göre Taze İncir Üretici Fiyatları (\$/Kg).....	9
Şekil 16. Türkiye İncir Üretimi (Bin Ton).....	11
Şekil 17. Türkiye İncir Üretim Alanı (Bin Dekar).....	11
Şekil 18. Türkiye İncir Üretim ve Tüketim Miktarları.....	13
Şekil 19. Türkiye Yıllara Göre Kuru İncir İthalatı (Ton, Bin \$, Bin TL).....	14
Şekil 20. Türkiye Yıllara Göre Taze İncir İhracatı (Ton, Bin \$, Bin TL).....	17
Şekil 21. Türkiye Yıllara Göre Kuru İncir İhracatı (Ton, Bin \$, Bin TL).....	17

1.GİRİŞ

İncir, Anadolu'da yetiştiriciliği yapılan en eski kültür bitkilerinden biridir. İncirin anavatanı Türkiye'dir. Suriye, Filistin ve Ortadoğu üzerinden Çin ve Hindistan'a kadar yayılma imkânı bulmuştur (GTB, 2015).

Üretimi sınırlı sayıda ülke tarafından yapılmakta olan incir yetiştiriciliği için en elverişli bölgeler, Büyük ve Küçük Menderes havzalarıdır. İncir üretiminin %80'i bu havzalarda gerçekleşmektedir. Bu bölgelerde daha çok kurutmalık incir yetiştiriciliği yapılmaktadır. İncir subtropik bir meyve olmasına rağmen geniş bir ekolojik uyum kabiliyeti göstermektedir. Bu nedenle de Marmara, Akdeniz, Karadeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri gibi Türkiye'nin tüm sahil kuşağında yetiştiriciliği yapılabilmektedir (GTB, 2015).

Dünyada 2013 yılı üretim sezonunda 1 milyon 117 bin ton incir üretimi gerçekleşmiştir. Aynı yılın verilerine göre 22 bin 630 ton yaş ve 110 bin 48 ton kuru incir ihraç yoluyla dış piyasada yer almıştır (Tablo 2; Tablo 6; Tablo 7).

TÜİK 2015 yılı verilerine göre Türkiye'de 2014 üretim sezonunda yaklaşık 50 bin ha alanda 300 bin ton incir üretimi yapılmıştır. FAO 2015 yılı verilerine göre 2013 yılında Türkiye incir hasat edilen alan bakımından üçüncü; üretim bakımından ilk sırada yer almaktadır. Ayrıca incir gerek yaş gerek kuru olarak dış ticaretimizde önemli bir yere sahiptir. Bunun yanı sıra Türkiye'de yaklaşık 30 bin ailenin geçim kaynağını oluşturmakta ve sektörde 250 bin kişiye de istihdam imkânı yaratmaktadır (TZOB, 2003).

İncir değerlendirme şekilleri oldukça çeşitli olan bir türdür. Öyle ki, yetiştirilen incirler taze ve kuru tüketimlerinin yanı sıra pasta imalatında, çeşitli yemeklerin yapımında, dilimlenmiş olarak ekmek imalatında, şekerli mamuller imalatında ve meyve karışımlarında kullanılmaktadır. Kalitesi düşük olanlardan, pekmez, hurda incirlerden de etil alkol üretilmektedir. Etil alkolün üretimi esnasında ortaya çıkan incir çekirdekleri de boya, kozmetik ve ilaç sanayinde değerlendirilmektedir (TCEB, 2013).

Bu raporda dünya ve Türkiye'de toplam incir ağacı alanı, incir üretimi, tüketim, dış ticareti, fiyatlar ve sektörün genel durumuna yer verilerek dünya ve Türkiye'de incir sektörünün durumu ortaya konulmaya çalışılmıştır.

2.DÜNYADA DURUM

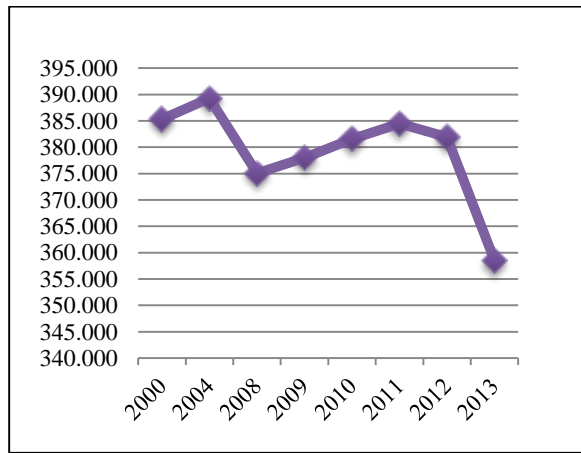
2.1. İncir Hasat Edilen Alan

FAO verilerine göre; 2013 yılında dünyada 358 bin 494 ha alanda incir hasadı gerçekleştirilmiş olup, hasat gerçekleştirilen alanların %23,1'i Portekiz'de %14,7'si Fas ve %13,8'i Türkiye'dedir. İncir hasadı gerçekleştirilen alanda 2013 yılında, 2000 yılına göre %7 oranında düşme gözlenirken, hasat gerçekleştirilen alanın en fazla artış gösterdiği ülke Cezayir olmuştur (Tablo 1).

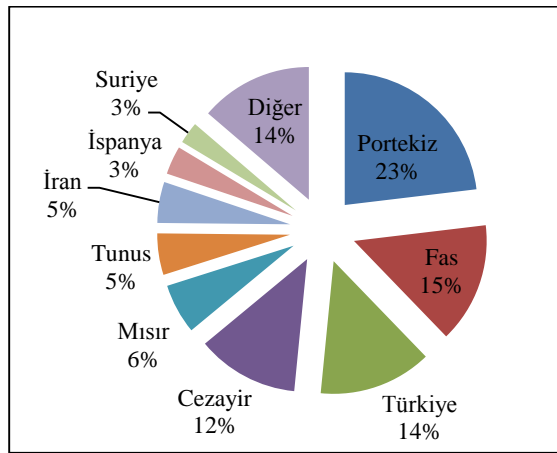
Tablo 1. Dünya İncir Hasat Edilen Alan (Ha)

Ülkeler	2000	2004	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Portekiz	71.679	69.629	86.600	82.621	87.000	86.847	87.000	82.824
Fas	43.900	42.700	42.381	47.600	49.682	51.449	51.020	52.606
Türkiye	55.940	60.625	57.944	58.356	58.131	58.694	59.094	49.401
Cezayir	35.730	45.920	47.273	46.935	46.921	46.331	45.125	44.608
Mısır	22.200	27.521	32.818	31.960	31.773	28.479	28.716	21.897
Tunus	19.350	15.000	15.000	17.690	17.600	17.600	17.340	18.120
İran	40.000	47.494	18.950	18.950	18.950	23.722	19.000	17.926
İspanya	19.625	19.446	12.509	11.953	11.488	11.761	12.200	12.400
Suriye	10.650	9.800	9.700	9.663	9.714	10.000	9.658	9.483
Diğer	66.270	51.124	51.875	52.277	50.327	49.610	52.793	49.229
Dünya	385.344	389.259	375.050	378.005	381.586	384.493	381.946	358.494

Kaynak: FAO

Şekil 1. Dünya İncir Hasadı Gerçekleştirilen Alan (Ha)
Kaynak: FAO

Şekil 2. Dünya İncir Hasadı Gerçekleştirilen Alanların Ülkelere Göre Dağılımı (2013), Kaynak: FAO

2.2. Dünya İncir Üretimi

İncir subtropik iklim bitkisi olmakla birlikte dünyanın birçok yerinde yetiştiriciliği yapılmaktadır. Kışları ılık, yazları sıcak ve kurak; genellikle yıllık ortalama 18-20 °C olan yerlerde yetişmektedir (Anonim, 2007).

Dünya incir üretimi yıllara göre değişim göstermekle birlikte 13 yıllık süreç incelendiğinde; 2000 yılında 1 milyon 92 bin ton olan incir üretiminin, 2013 yılında %2,3 oranında artarak 1 milyon 117 bin tona ulaştığı görülmektedir.

İncir üretiminin % 26,8' ini gerçekleştiren Türkiye, 299 bin ton ile ilk sırada, %13,7'sini gerçekleştiren Mısır, 153 bin ton ile ikinci sırada ve 117 bin ton ile üretimin %10,5'ini gerçekleştiren Cezayir üçüncü sırada yer almaktadır.

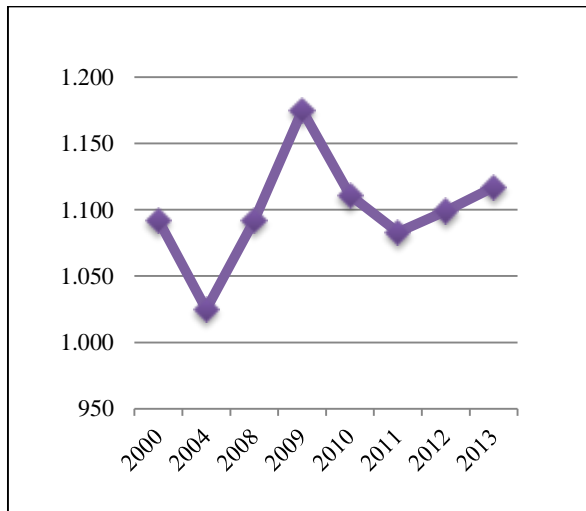
İncir hasat edilen alan bakımından önemli bir yere sahip olan Portekiz ve Fas incir üretiminde verim düşüklüğü nedeniyle incir üreticisi ülkeler arasında önemli bir yer edinmemiştir.

İncir üretiminde ilk sırada yer alan Türkiye'de 2008 üretim sezonunda, dünya ikincisi olan Mısır'da 2004, 2009, 2010, 2011 ve 2013 üretim sezonunda, Cezayir'de 2011 ve 2012 üretim sezonunda iklim koşulları nedeniyle üretimin düştüğü görülmektedir (Tablo 2).

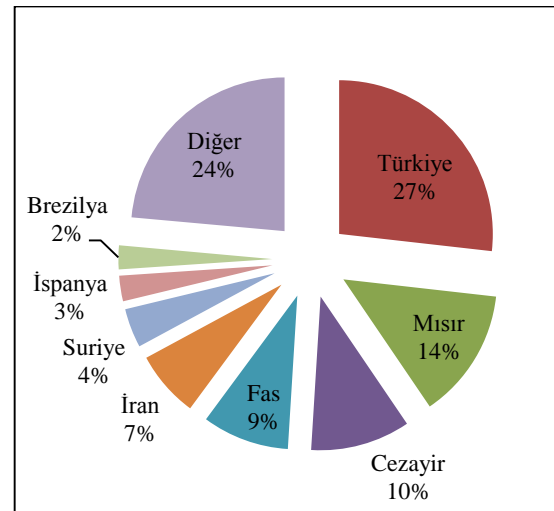
Tablo 2. Dünya İncir Üretimi (Bin Ton)

Ülkeler	2000	2004	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Türkiye	240	275	205	244	255	261	275	299
Mısır	188	160	304	287	185	165	171	153
Cezayir	54	65	79	84	124	120	110	117
Fas	68	60	70	109	110	115	103	102
İran	78	81	76	76	76	67	78	78
Suriye	44	37	40	54	41	43	41	46
İspanya	56	41	31	29	30	29	23	30
Brezilya	17	27	23	24	26	26	28	28
Diğer	346	280	264	267	264	256	270	263
Dünya	1.092	1.025	1.092	1.175	1.111	1.083	1.099	1.117

Kaynak: FAO

Şekil 3. Dünya İncir Üretimi (Bin Ton), Kaynak: FAO

Şekil 4. Dünya İncir Üretimine Ülkelere Göre Dağılımı (2013), Kaynak: FAO

Dünya kuru incir üretimi 2007/2008 üretim sezonunda 105 bin ton iken, 2012/2013 üretim sezonunda yaklaşık %1 oranında artarak 106 bin tona ulaşmıştır.

Yıllara göre değişmekle birlikte yaklaşık olarak (2007/2008 ve 2012/2013 yılları) ortalama 106 bin ton kuru incir üretimi gerçekleşmektedir. 2012/2013 üretim sezonunda dünya kuru incir üretiminin %53,8'ini gerçekleştiren Türkiye 57 bin ton ile ilk sırada yer alırken, %20,81'ini gerçekleştiren İran 22 bin ton ile ikinci sırada ve %8,7'sini gerçekleştiren ABD 9 bin ton ile üçüncü sırada yer

almaktadır. Bu üç ülke dünya kuru üzüm üretiminin %83'ünü gerçekleştirmektedir. Yıllar itibariyle toplam üretimde çok büyük farklılıkların olmadığı, birbirine yakın değerlerde üretim yapıldığı görülmektedir.

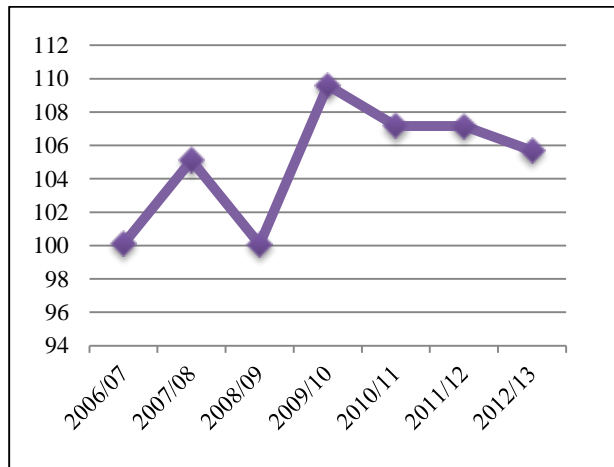
Türkiye gerek incir üretimi, gerekse kuru incir üretimi bakımından ilk sırada yer almakta, ayrıca sektörün en kaliteli üretim yapan üretici ülkesi konumunda bulunmaktadır. Dünya incir üretiminde 153 bin ton ile ikinci sırada yer alan Mısır, üretimin daha çok taze olarak değerlendirilmesi ve iç pazarda tüketim nedeniyle dünya kuru incir üretiminde önemli bir paya sahip olamamıştır (GTB, 2015).

Kuru incir üretiminde lider olan Türkiye'de 2011/2012 üretim sezonunda, İran'da 2008/2009 ve 2012/2013, ABD'de 2008/2009, 2010/2011 ve 2012/2013 üretim sezonlarında bir önceki sezona göre düşüş olduğu görülmektedir. Bu düşüşü etkileyen faktörlerden birinin de söz konusu yıllarda yaşanan kuraklık olduğu düşünülmektedir (Tablo 3).

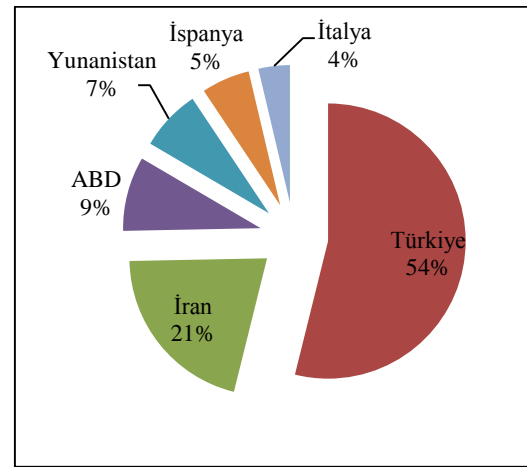
Tablo 3. Dünya Kuru İncir Üretimi (Bin Ton)

Ülkeler	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
Türkiye	48	51	57	59	56	57
İran	25	22	23	23	23	22
ABD	13	11	12	10	11	9
Yunanistan	10	8	9	8	8	8
İspanya	5	5	5	5	5	6
İtalya	4	4	4	4	5	4
Dünya	105	100	110	107	107	106

Kaynak: GTB, 2015

Şekil 5. Dünya Kuru İncir Üretimi (Bin Ton), Kaynak: FAO

Şekil 6. Dünya Kuru İncir Üretiminin Ülkelere Göre Dağılımı (2013), Kaynak: FAO

2.3. Dış Ticaret

2.3.1. İthalat

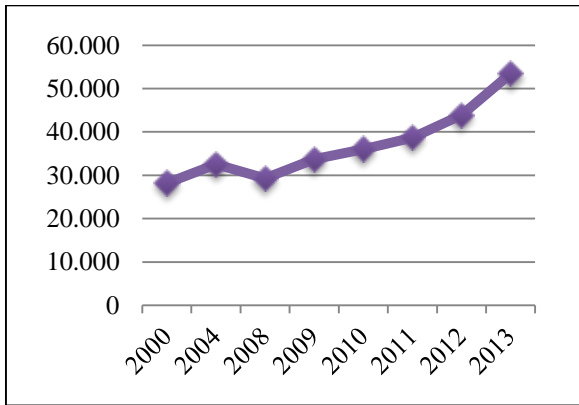
Dünya taze incir ithalat durumu 2000-2013 dönemi itibariyle incelendiğinde; yıllık ortalama %6,9'luk artış olduğu ve 2000 yılında 28 bin 206 ton olan incir ithalatının 2013 yılında 53 bin 420 tona yükseldiği görülmektedir. Fransa ve Almanya'nın en önemli ithalatçıları olduğu göze çarpmaktadır. Bu iki ülkenin toplam ithalattan aldıkları pay %29 düzeyindedir. 2013 yılında dünya

taze incir ithalatının; %15'i 8 bin 279 ton ile Fransa'da, %14'ü 7 bin 280 ton ile Almanya'da, %10'u 5 bin 268 ton ile Avusturya'da gerçekleşmiştir (Tablo 4).

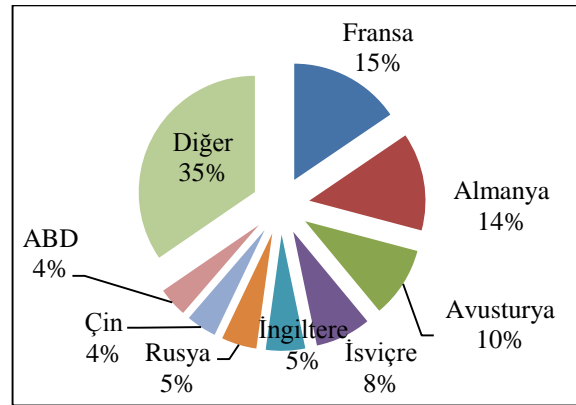
Tablo 4. Dünya Taze İncir İthalatı (Ton)

Ülkeler	2000	2004	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Fransa	5.091	6.801	6.333	7.372	8.112	8.208	6.181	8.279
Almanya	2.837	3.825	2.853	4.387	5.445	7.465	6.798	7.280
Avusturya	2.067	5.449	5.299	6.404	6.167	6.092	5.892	5.268
İsviçre	841	882	1.159	1.359	1.504	1.615	3.818	4.134
İngiltere	1.205	1.499	1.667	2.046	1.757	2.066	2.150	2.919
Rusya	3.050	294	737	897	1.923	1.930	2.583	2.618
Çin	4.551	966	108	89	60	330	1.426	2.262
ABD	427	389	1.652	1.044	846	894	1.459	2.196
Diğer	8.137	12.415	9.483	10.098	10.190	10.067	13.566	18.464
Dünya	28.206	32.520	29.291	33.696	36.004	38.667	43.873	53.420

Kaynak: FAO

Şekil 7. Dünya Taze İncir İthalatı (Ton), Kaynak: FAO

Şekil 8. Dünya Taze İncir İthalatının Ülkelere Göre Dağılımı (2013), Kaynak: FAO

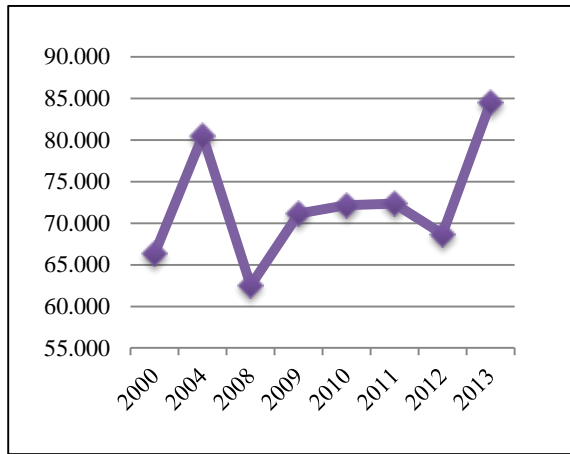
Dünya kuru incir ithalatında Fransa, Almanya, İtalya, İngiltere ve Hollanda gibi AB ülkeleri en büyük alıcılar olup, toplam ithalatın %33'ü bu beş ülke tarafından gerçekleştirilmektedir. Dünya kuru incir ithalat durumu 2000-2013 dönemi itibariyle incelendiğinde; yıllık ortalama %2,1'lik artış olduğu ve 2000 yılında 66 bin 333 ton olan kuru incir ithalatının 2013 yılında 84 bin 468 tona yükseldiği görülmektedir.

2013 yılında dünya kuru incir ithalatının; %11'i 9 bin 529 ton ile Fransa ve 9 bin 198 ton ile Hindistan'da, % 10'u 8 bin 662 ton ile Almanya'da, %8'i 7 bin 43 ton ile ABD'de gerçekleşmiştir (Tablo 5).

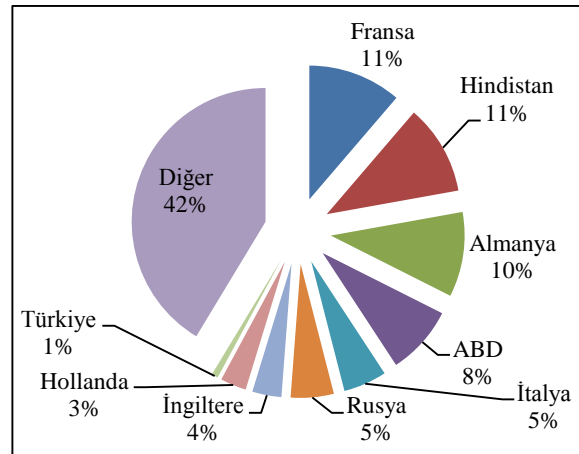
Tablo 5. Dünya Kuru İncir İthalatı (Ton)

Ülkeler	2000	2004	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Fransa	7.375	9.155	7.366	8.032	8.553	7.959	8.671	9.529
Hindistan	1.816	3.239	4.633	5.356	4.561	5.731	2.109	9.198
Almanya	9.531	9.706	7.889	8.253	8.290	8.667	7.760	8.662
ABD	3.817	4.420	3.283	6.159	6.127	4.382	3.971	7.043
İtalya	6.089	5.795	3.498	4.344	4.838	4.657	3.944	4.425
Rusya	-	4.112	2.453	3.106	3.384	3.478	3.961	4.393
İngiltere	2.295	2.709	2.654	3.376	2.264	1.471	1.943	2.980
Hollanda	1.281	1.499	882	1.300	1.655	2.206	2.860	2.654
Türkiye	1.015	735	1.501	1.256	713	1.130	1.168	658
Diğer	33.114	39.115	28.346	29.959	31.767	32.677	32.291	34.926
Dünya	66.333	80.485	62.505	71.141	72.152	72.358	68.678	84.468

Kaynak: FAO

Şekil 9. Dünya Kuru İncir İthalatı (Ton), Kaynak: FAO

Şekil 10. Dünya Kuru İncir İthalatının Ülkelere Göre Dağılımı (2013), Kaynak: FAO

2.3.2. İhracat

Dünya taze incir ihracat durumu 2000-2013 dönemi itibariyle incelendiğinde; yıllık ortalama %8,1'lik artış olduğu ve 2000 yılında 11 bin 50 ton olan incir ihracatının 2013 yılında 22 bin 630 tona yükseldiği görülmektedir. 2013 yılında ihracata konu olan taze incir miktarı incir üretiminin %2'sini oluşturmuştur. Aynı yıl dünya taze incir ihracatının; %21'i 4 bin 763 ton ile Avusturya'da, %14'ü 3 bin 115 ton ile İtalya'da, %13'ü 2 bin 868 ton ile İspanya'da gerçekleşmiştir (Tablo 6).

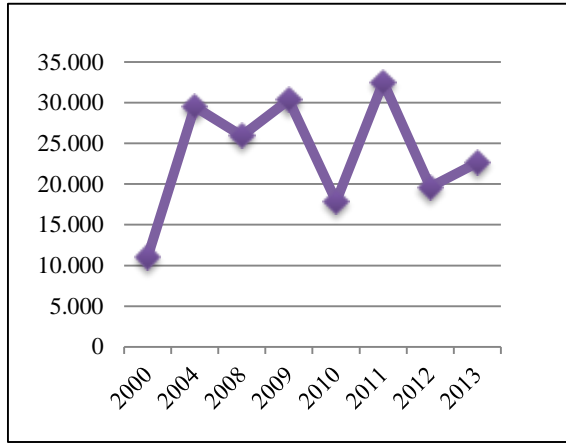
Dünya kuru incir üretiminin %15-20'si üretici ülkeler tarafından tüketilmekte olup, üretici ülkelerin iç tüketiminden arta kalan kısım ise, ihracata konu olmaktadır (GTB, 2015). Dünyada yıllara göre değişmekle birlikte, yılda yaklaşık 82 bin ton (2000-2013 yılları ortalaması) kuru incir ihracatı yapılmaktadır. 2013 yılında dünya ihracatının %69'u Türkiye tarafından gerçekleştirilmiştir. Türkiye en fazla kuru incir ihracatı yapan ülke konumunda olup, 2013 yılında 76 bin 268 ton kuru incir ihracatı gerçekleştirmiştir. Türkiye'yi sırasıyla Afganistan, ABD, Yunanistan ve İspanya takip etmektedir (Tablo 7).

Dünya kuru incir ihracat durumu 2000-2013 dönemi itibariyle incelendiğinde; yıllık ortalama %3,1'lik artış olduğu ve 2000 yılında 78 bin 797 ton olan kuru incir ihracatının 2013 yılında 110 bin 48 tona yükseldiği görülmektedir. Türkiye dünya kuru incir ihracat miktarı, 2008 ve 2009 yıllarında kuraklığa bağlı olarak düşen üretim nedeniyle azalmıştır (Tablo 7).

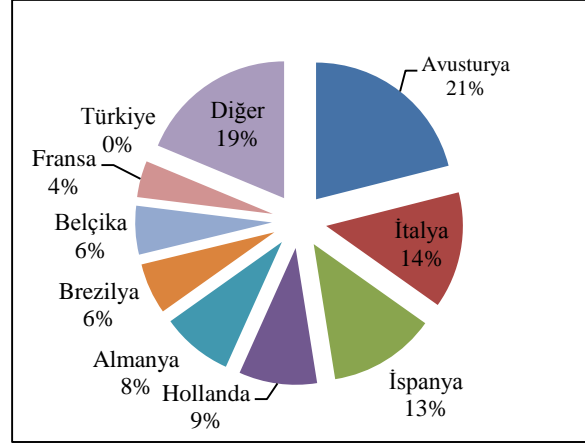
Tablo 6. Dünya Taze İncir İhracatı (Ton)

Ülkeler	2000	2004	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Avusturya	1.870	5.523	4.640	6.131	5.740	5.439	5.170	4.763
İtalya	1.390	2.041	2.072	1.727	2.463	2.588	2.197	3.115
İspanya	1.818	1.774	1.926	1.257	2.091	2.744	2.559	2.868
Hollanda	1.066	2.497	2.133	2.946	2.367	2.146	2.238	2.090
Almanya	284	324	435	1.047	1.195	1.307	1.770	1.912
Brezilya	707	910	1.645	1.669	817	1.456	1.632	1.368
Belçika	968	2.200	1.388	442	401	492	691	1.301
Fransa	481	739	957	814	946	994	822	976
Türkiye	0	10.376	9.573	12.941	0	13.548	0	0
Diğer	2.466	3.145	1.185	1.382	1.837	1.823	2.546	4.237
Dünya	11.050	29.529	25.954	30.356	17.857	32.537	19.625	22.630

Kaynak: FAO

Şekil 11. Dünya Taze İncir İhracatı (Ton), Kaynak: FAO

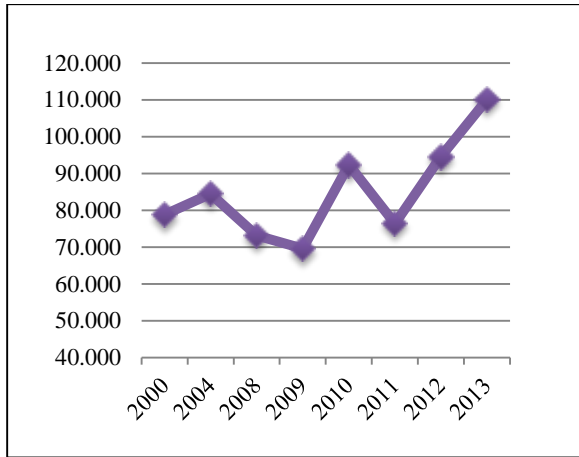

Şekil 12. Dünya Taze İncir İhracatının Ülkelere Göre Dağılımı (2013), Kaynak: FAO

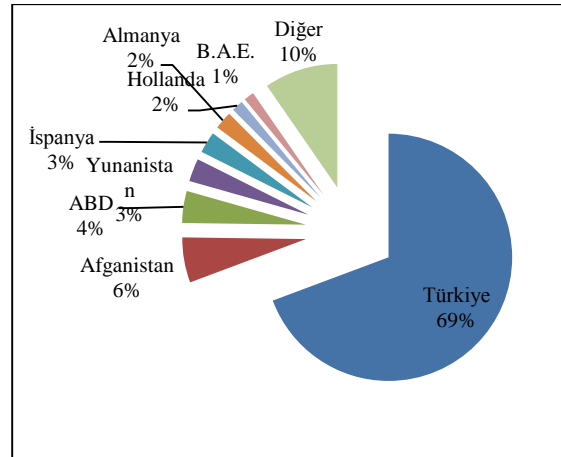
Tablo 7. Dünya Kuru İncir İhracatı (Ton)

Ülkeler	2000	2004	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Türkiye	43.066	49.074	33.123	38.815	58.252	44.821	63.970	76.268
Afganistan	1.750	2.702	4.491	3.417	1.671	2.107	3.068	6.502
ABD	2.649	3.835	4.132	5.410	5.960	5.393	6.235	4.596
Yunanistan	4.210	2.831	1.239	1.338	1.454	1.878	2.925	3.305
İspanya	2.856	3.377	3.509	3.009	2.699	1.876	2.532	3.083
Almanya	1.597	1.410	1.596	1.306	1.453	2.549	2.508	2.568
Hollanda	631	785	560	1.371	1.930	1.999	1.815	1.654
B.A.E.	-	49	201	201	201	52	83	1.467
Diğer	22.038	20.445	24.344	14.709	18.731	15.723	11.407	10.605
Dünya	78.797	84.508	73.195	69.576	92.351	76.398	94.543	110.048

Kaynak: FAO

Şekil 13. Dünya Kuru İncir İhracatı (Ton) , Kaynak: FAO

Şekil 14. Dünya Kuru İncir İhracatının Ülkelere Göre Dağılımı (2013), Kaynak: FAO

2.4. Fiyatlar

Dünya taze incir üretici fiyatlarına bakıldığında; incir üretici fiyatlarının en yüksek olduğu ülke Malta olup, FAO verilerine göre 2014 yılında incir üretici fiyatının 3,9\$/kg olduğu görülmektedir. 1,2\$/kg ile Türkiye incir üretici ülkeler içinde düşük bir fiyata sahipken; İsrail, Kıbrıs, Yunanistan ve Bosna Hersek üretici fiyatları yüksek ülkeler arasında yer almaktadır.

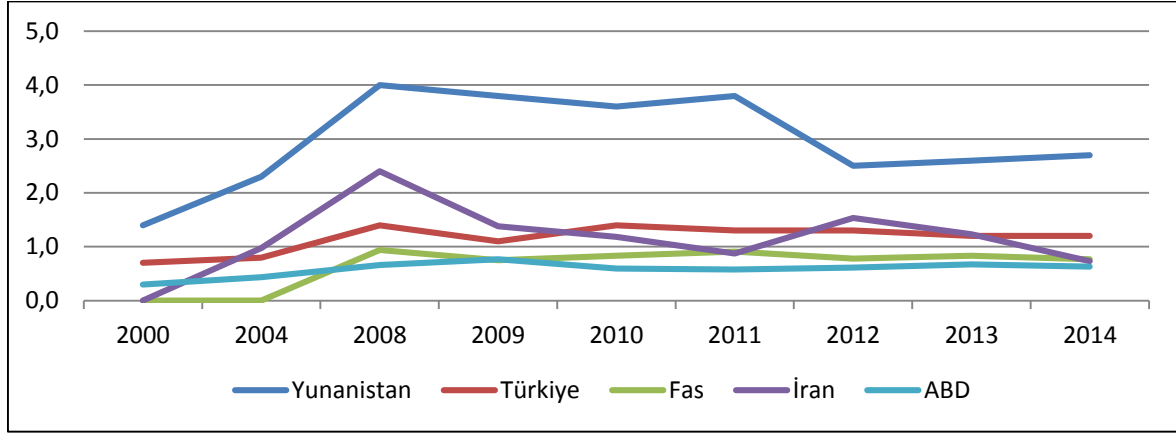
2000-2014 yılları arasında ülkeler incir üretici fiyatları incelendiğinde, 2000 yılında 0,6\$/kg olan Malta incir fiyatının 2014 yılında 5,5 kat artış göstererek 3,9\$/kg'a ulaştığı görülmektedir. Aynı dönemde incir fiyatlarında en çok artışın görüldüğü diğer ülkeler Hırvatistan, Kıbrıs, Lübnan ve G. Afrika olmuştur. Türkiye'de ise üretici fiyatları %71 oranında artarak 0,7\$/kg'dan 1,2 \$/kg'a ulaşmıştır (Tablo 8).

Tablo 8. Ülkelere Göre İncir Üretici Fiyatları (\$/Kg)

Ülkeler	2000	2004	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Malta	0,6	1,3	3,0	2,3	2,5	3,2	2,1	2,9	3,9
İsrail	1,9	1,8	2,6	3,3	3,9	4,2	2,7	2,9	3,2
Kıbrıs	1,3	1,8	3,2	2,3	2,0	2,2	1,9	2,7	2,8
Yunanistan	1,4	2,3	4,0	3,8	3,6	3,8	2,5	2,6	2,7
Bosna Hersek	-	-	-	1,7	2,1	2,3	2,3	2,4	2,7
G. Afrika	0,9	1,7	0,7	1,7	2,1	1,5	1,4	2,1	2,0
Hırvatistan	0,8	1,3	1,4	1,4	1,5	1,9	1,8	2,2	1,9
Türkiye	0,7	0,8	1,4	1,1	1,4	1,3	1,3	1,2	1,2
Filistin	1,1	1,1	1,5	1,3	1,3	2,1	1,7	1,4	1,1
Lübnan	0,5	0,7	1,0	1,0	0,8	0,8	0,6	0,7	1,1
Fas	-	-	0,9	0,8	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8
İran	-	1,0	2,4	1,4	1,2	0,9	1,5	1,2	0,7
ABD	0,3	0,4	0,7	0,8	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6
Mısır	-	-	0,3	0,3	0,4	0,5	0,5	0,4	-
İspanya	1,5	1,5	1,6	1,4	1,8	1,6	1,7	1,4	-

Kaynak: FAO

İncir üretiminin en fazla yapıldığı ülkelerden Yunanistan'da 2014 yılında 2000 yılına göre fiyatlar %93 oranında ve ABD'de %100 oranında artarak sırasıyla 2,7 \$/kg ve 0,6 \$/kg'a ulaşmıştır (Şekil 15).

Şekil 15. Bazı Ülkelere Göre Taze İncir Üretici Fiyatları (\$/Kg), Kaynak: FAO

3.TÜRKİYE'DE DURUM

3.1. İncir Hasat Edilen Alan ve Üretim

İncir, Akdeniz kıyı meyvesi olup, Türkiye’de hemen her bölgede yetiştirilmekle birlikte, yetişmesi açısından en uygun ekolojik koşullara; Ege Bölgesindeki Büyük ve Küçük Menderes Havzaları sahiptir. Çeşit zenginliğinin en fazla olduğu yerler de bu bölgelerdir. Ege bölgesi dışında üretilen incirler taze olarak, Ege Bölgesinde üretilen incirlerin büyük bölümü ise kurutulularak değerlendirilmektedir. Türkiye’de birçok incir çeşidi yetiştirilmesine rağmen, özellikle Ege bölgesinde, İzmir ve Aydın civarında yetişen ve toplam üretimin %90’ından fazlasını oluşturan “Sarı Lop” adlı incir çeşidi, büyüklüğü, tadı, etli oluşu, açık rengi ve yumuşak kabuğu ile dünyada kurutmaya en uygun türlerden biri olarak kabul edilmektedir (STB, 2010; TCEB, 2013). Bursa Siyahı (Dürdane inciri), Göklop, Yeşilgüz, Morgüz ve Bardacık da yetiştiriciliği yapılan diğer önemli çeşitler arasında yer almaktadır (STB, 2010).

TÜİK verilerine göre 2014 yılında Türkiye’de incir hasadı gerçekleştirilen alan 49 bin 464 ha’dır. Aynı yılın verilerine göre 300 bin 282 ton incir üretimi gerçekleşmiştir. 2000-2014 dönemine ilişkin toplam incir meyvelik alanı, üretim miktarı ve verim düzeyleri incelendiğinde; meyvelik alanlarının yılda ortalama %0,2 oranında arttığı, buna karşılık verimde yıllık %1,1’lik artış olduğu ve incir üretim miktarının da %1,8 oranında arttığı görülmektedir (Tablo 9).

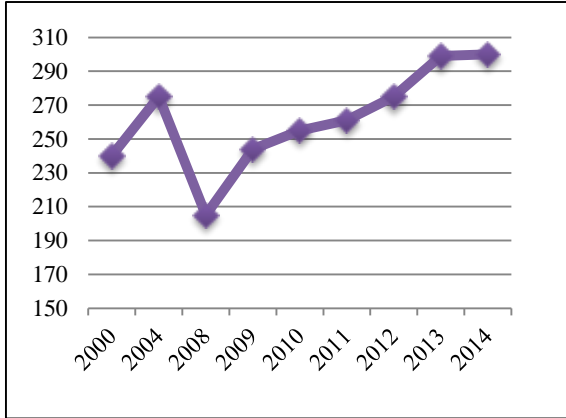
Tablo 9. Türkiye İncir Üretim Alanı, İncir Üretimi ve Verim

Yıllar	Toplu meyveliklerin alanı (Bin Dekar)	Üretim (Bin Ton)	Ağaç başına ortalama verim (Kg)
2000	483	240	27
2004	505	275	28
2008	474	205	22
2009	477	244	26
2010	479	255	27
2011	485	261	28
2012	492	275	29
2013	494	299	31
2014	495	300	31

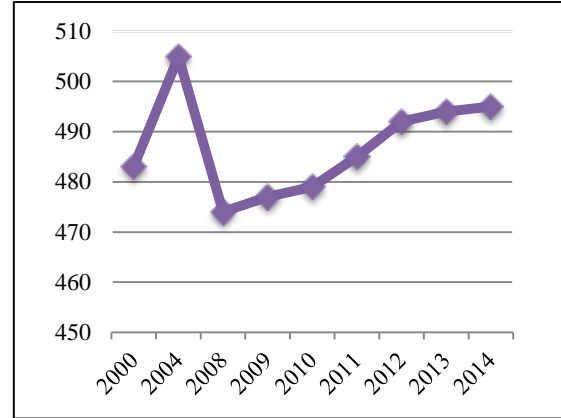
Kaynak: TÜİK

2008 yılında mevsim yağışlarının yetersiz olması ve kuraklıktan dolayı ağacın meyveyi tam anlamıyla besleyememesi nedeniyle üretimde gerileme olmuştur. İncir veriminde herhangi bir sorun olmaksızın, incirlerin ilekleme döneminde maruz kaldığı iklim şartları sonucu özellikle taban arazilerin büyük çoğunluğunda iç çürüklüğü (ekşime) hastalığı ve bu sebepten dolayı kalite düşüklüğü görülebilmektedir (STB, 2010). 2009 yılı itibariyle üretim artış göstermeye başlamış, 2013 ve 2014 yıllarında Türkiye incir üretimi son yılların en yüksek değerlerine ulaşmıştır.

2014 yılında 2000 yılına göre meyve veren yaşta ağaç sayısı ile toplam ağaç sayısı yaklaşık %9 oranında artarken, verim %15 artış göstermiş, böylece üretimde %25 oranında artış olmuştur (Tablo 10).

Şekil 16. Türkiye İncir Üretimi (Bin Ton), Kaynak: TÜİK

Şekil 17. Türkiye İncir Üretim Alanı (Bin Dekar)
Kaynak: TÜİK

Tablo 10. Türkiye Toplu Meyveliklerin Alanı, Meyve Veren, Vermeyen ve Toplam Ağaç Sayısı (Bin Dekar; Bin Adet)

Yıllar	Toplu Meyveliklerin Alanı (Dekar)	Meyve Veren Yaşta Ağaç Sayısı (Adet)	Meyve Vermeyen Yaşta Ağaç Sayısı (Adet)	Toplam Ağaç Sayısı (Adet)
2000	483	8.950	820	9.770
2004	505	9.700	815	10.515
2008	474	9.271	823	10.095
2009	477	9.337	814	10.151
2010	479	9.301	805	10.106
2011	485	9.391	984	10.375
2012	492	9.456	933	10.389
2013	494	9.647	859	10.507
2014	495	9.747	927	10.674

Kaynak: TÜİK

Türkiye’de en geniş meyvelik alanlarına 44 bin 485 ha ile Ege bölgesi sahiptir. Bu bölgeyi 2.123 ha ile Doğu Marmara Bölgesi ve 1.330 ha ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi izlemektedir. Meyvelik alanı bakımından ilk sırada yer alan Ege bölgesi, 226 bin ton üretim gerçekleştirerek yine ilk sırada yer almaktadır. 31 bin ton üretimle Doğu Marmara onu takip etmektedir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi meyvelik alanı fazla olmakla birlikte verim düşüklüğü nedeniyle üretim de Akdeniz Bölgesi’nin gerisinde kalmaktadır. Bölgeler arasında birim alandan elde edilen verim farklılık göstermektedir. En verimli meyvelik alan Doğu Marmara, Batı Anadolu ve Akdeniz bölgelerinde yer almaktadır (Tablo 11).

Ege Bölgesi üretimi toplam üretim miktarının %75 gibi önemli bir oranına sahiptir. İncir üretimi bakımından Aydın, İzmir, Bursa ve Mersin önde gelen iller arasında yer almaktadır. 2014 yılında Aydın %61, İzmir %12 ve Bursa %10 olmak üzere Türkiye incir üretiminin %83’ü bu üç ilden sağlanmıştır (Ek Tablo 1).

Tablo 11. Türkiye Bölgelere Göre İncir Üretim Alanı, Üretim ve Verimi (2014)

Bölgeler	Toplu Meyveliklerin Alanı (Dekar)	Üretim (Ton)	Üretim (%)	Ağaç başına Ortalama Verim(Kg)
Ege	444.853	225.099	74,96	29
Doğu Marmara	21.237	30.936	10,30	75
Akdeniz	11.661	21.779	7,25	36
G.D. Anadolu	13.309	7.064	2,35	24
Batı Marmara	2.900	5.055	1,68	33
Batı Karadeniz	457	5.041	1,68	28
D. Karadeniz	167	3.826	1,27	20
Batı Anadolu	10	708	0,24	43
O. D. Anadolu	46	625	0,21	23
İstanbul	0	120	0,04	19
K.D. Anadolu	2	29	0,01	9

Kaynak: TÜİK

3.2. Tüketim

Türkiye’de üretilen incirin %30’u taze olarak iç pazarda, %70’i kuru incir olarak hem dış hem de iç pazarda tüketilmektedir. Kişi başına düşen taze incir tüketimi, 400-600 gram civarında iken, kuru incirin kişi başına yıllık tüketimi tahminen 200-250 gram civarındadır. Taze ve kuru incir tüketimi henüz arzu edilen seviyeye ulaşamamış olmakla birlikte bu miktarın artırılması, ülke nüfusunun gerek yeterli ve dengeli beslenmesi, gerekse piyasalarda dengenin sağlanması bakımından önem taşımaktadır (GTB, 2015).

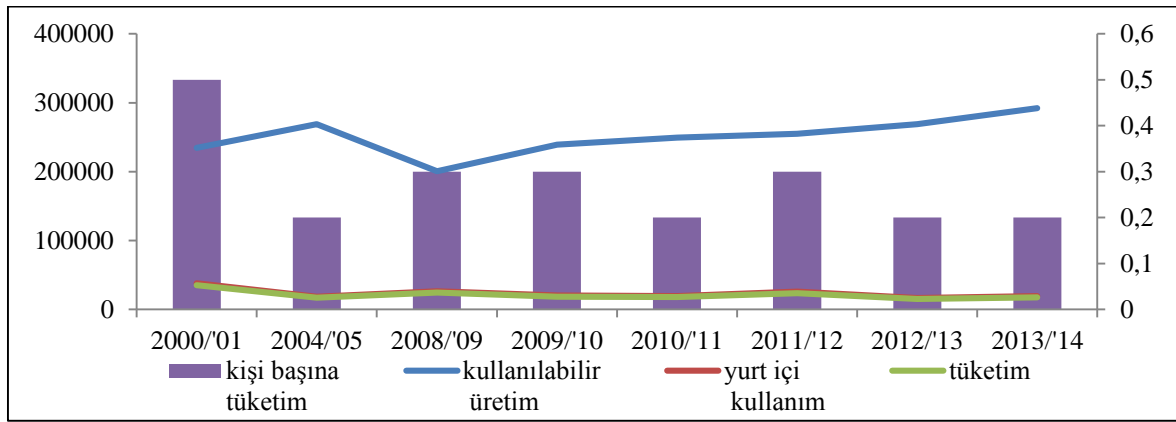
Türkiye iç piyasasında tüketilen incir miktarı 2014 yılında 2000 yılına göre %50 oranında azalış göstererek 18 bin tona gerilemiştir. Kişi başı incir tüketimi ise aynı süreçte %60 oranında azalarak 0,2 kg’a gerilemiştir (Tablo 12).

Türkiye’de ve dünyada kuru incir tüketiminde, özellikle sağlıklı gıdalar pazarının hızlı gelişimine paralel olarak artan bir talep oluşmuştur. Yurtdışı pazarlarda Noel, yurt içinde de Ramazan dönemlerinde kuru incir talebinde artışlar olabilmektedir (TCEB, 2013).

Tablo 12. Türkiye İncir Üretim ve Tüketim Miktarları

Piyasa yılı	Kullanılabilir üretim (Ton)	Yurt içi kullanım (Ton)	Tüketim (Ton)	Kişi başına tüketim (Kg)
2000/01	234.720	38.130	35.080	0,5
2004/05	268.950	18.264	16.803	0,2
2008/09	200.556	26.463	24.346	0,3
2009/10	238.975	20.043	18.440	0,3
2010/11	249.232	19.478	17.919	0,2
2011/12	254.777	25.648	23.596	0,3
2012/13	268.952	16.404	15.092	0,2
2013/14	292.338	19.180	17.646	0,2

Kaynak: TÜİK

Şekil 18. Türkiye İncir Üretim ve Tüketim Miktarları, Kaynak: TÜİK

3.3. Dış Ticaret

Türkiye’de incir dış ticareti taze incir ve kuru incir olarak yapılmaktadır. Türkiye; dünyada önemli incir üreticisi ülkeler arasında yer almasına rağmen, dünya piyasalarında kuru incir ile daha çok yer almakta, taze incir dış ticareti üretimin küçük bir bölümünü oluşturmaktadır.

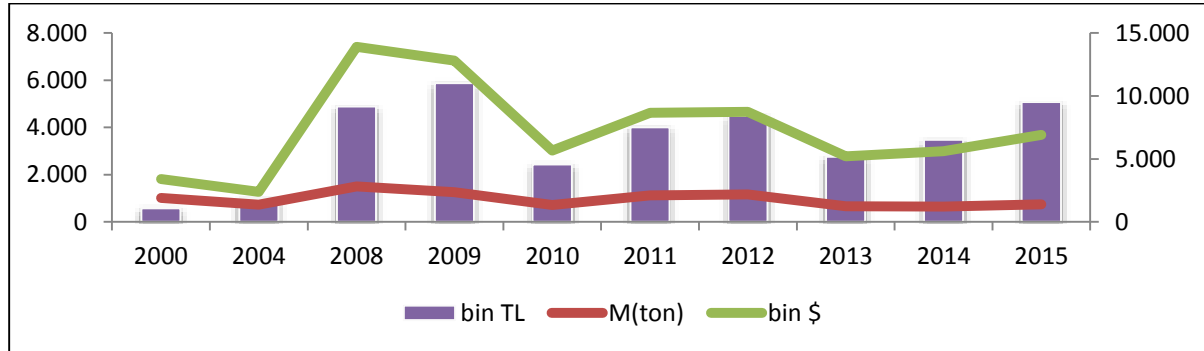
İncir varlığı yönünden Ege Bölgesi (Aydın ve İzmir illeri) Türkiye’de incir ağaçlarının büyük bir bölümüne sahiptir. Olgunlaşma ve güneşte yapılan kurutma dönemlerinde ekolojik koşulların elverişli olması nedeni ile Büyük ve Küçük Menderes havzaları kaliteli kuru incir üretimi için önemli olup, kuru incirin tamamı bu havzalarda üretilmektedir. Bu havzalar dışında üretilen incirler ise, taze incir olarak değerlendirilmektedir. Türkiye taze incir ihracında gerek iç gerek dış pazarda bazı çeşitleriyle yer almaktadır. Bursa’da yetiştiriciliği yoğun olan “Bursa Siyahı” incir çeşidi ve İçel’in Mut ilçesinde yetiştirilen “Mut” incir çeşidinin taze tüketilen çeşitler olarak iç ve dış pazarlardaki değerlerinin giderek arttığı belirtilmektedir (Eralp, 2015).

3.3.1. İthalat

Türkiye taze incir ithalatı hemen hemen hiç yapılmamakla birlikte, 2014 yılında Rusya’dan 174 bin TL karşılığı 16 ton incir ithalatı yapılmıştır.

Türkiye kuru incir üretiminde kendine yeterli ve dünya ticaretinde net ihracatçı bir ülke olup, ihracata kıyasla, ithalatı yok denecek kadar azdır. 2014 yılında Almanya, Fransa, İtalya ve ABD gibi ülkelere yaklaşık 401 ton dolayında kuru incir ithalatı gerçekleştirilmiştir. Aynı yılın verilerine göre Türkiye 6 milyon 513 bin TL karşılığında, yaklaşık 644 ton kuru incir ithalatı gerçekleştirmiştir (Tablo 13).

Türkiye kuru incir ithalat durumu 2000-2014 dönemi itibariyle incelendiğinde, yıllık ortalama %2,6'lık azalış olduğu ve 2000 yılında 1.015 ton olan kuru incir ithalatının 2014 yılında 644 tona gerilediği görülmektedir (Şekil 19).

Şekil 19. Türkiye Yıllara Göre Kuru İncir İthalatı (Ton, Bin \$, Bin TL), Kaynak: TÜİK

3.3.2 İhracat

Türkiye taze incir ihracatında son yıllarda artış görülmektedir. Özellikle Bursa Siyahı taze incir ihracatında söz sahibi olan bir çeşittir. Ancak, incirin yola dayanımının azlığı, ihracatının Uzakdoğu ülkelerine yönelmesinde engel teşkil etmektedir (Eralp, 2015). 2014 yılında 92 milyon 987 bin TL karşılığı 17 bin 907 ton taze incir ihracatı gerçekleştirilmiştir. Ülkelere göre taze incir ihracatına bakıldığında 2014 yılında ihracatın en fazla yapıldığı ülkenin Almanya olduğu görülmektedir. İngiltere, Fransa, Rusya ve Hollanda ihracatın fazla yapıldığı diğer ülkeler arasında yer almaktadır (Tablo 14).

Türkiye taze incir ihracat durumu 2000-2014 dönemi itibariyle incelendiğinde; yıllık ortalama %14'lük artış olduğu ve 2000 yılında 6 bin 140 ton olan taze incir ihracatının 2014 yılında 17 bin 907 tona yükseldiği görülmektedir (Şekil 20).

Dünya kuru incir ihracatında ilk sırada yer alan ve dünya ihracatının önemli bir bölümünü karşılayan Türkiye, 2014 yılında 528 milyon 799 bin TL karşılığında, yaklaşık 55 bin 550 ton kuru incir ihracatı gerçekleştirmiştir. 2014 yılında kuru incir ihracatında yer alan başlıca ülkeler; Fransa, Almanya, ABD ve İtalya'dır. İhracatımızın büyük çoğunluğu AB ülkelerine yapılmaktadır. En fazla ihracatın yapıldığı yıl 2013 olup, miktarı 60 bin ton olarak gerçekleştirilmiştir (Tablo 15).

Mevsim şartlarına bağlı olarak kuru incirlerde, hastalık ve kalite düşüklüğü meydana gelebilmekte, bu da üretim ve ihracatı olumsuz etkilemektedir. Üretim düşüşünün olduğu yıllarda ihracat da azalmaktadır. Bu durumda ihracat gelirlerini artırmak için fiyatların yükseltilmesi yoluna gidilmektedir. İhracatta bir önceki iş yılından devreden stoklarda yer almaktadır. Bu durum ise bazı yıllarda ihracat miktarlarının üretim miktarlarından fazla olmasına neden olmaktadır (STB, 2010).

Tablo 13. Türkiye Ülkelere Göre Kuru İncir İthalatı (M:Ton, Değer: Bin \$, Bin TL)

Ülkeler	2011			2012			2013			2014			2015*		
	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL
ABD	27	100	164	0	0	0	0	0	0	67	284	608	122	654	1.740
İngiltere	51	206	347	17	84	152	11	45	82	0	0	0	110	523	1.271
İspanya	0	0	0	11	39	71	14	60	107	3	12	26	95	443	1.040
Fransa	87	342	546	228	893	1.609	73	342	630	90	337	734	88	382	1.023
İtalya	132	547	870	202	793	1.446	69	262	477	68	320	710	70	362	939
Almanya	424	1.844	3.053	370	1.477	2.649	173	711	1.333	176	958	2.065	53	303	786
İsviçre	45	202	322	39	183	333	59	282	519	24	127	272	35	202	531
Hollanda	1	7	10	3	10	19	35	134	259	23	70	152	28	146	378
Avustralya	0	0	0	0	0	0	6	23	45	0	0	0	22	136	394
İsrail	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	44	99	21	150	428
Diğer	363	1.371	2.195	297	1.179	2.139	218	925	1.733	182	843	1.847	99	380	978
Toplam	1.130	4.619	7.507	1.168	4.659	8.417	658	2.784	5.184	644	2.994	6.513	744	3.682	9.509

Kaynak: TÜİK, 2015 yılı verileri geçicidir.

Tablo 14. Türkiye Ülkelere Göre Taze İncir İhracatı (M: Ton, Değer: Bin \$, Bin TL)

Ülkeler	2011			2012			2013			2014			2015*		
	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL
Almanya	4.580	10.832	19.583	4.995	11.381	20.527	5.394	12.300	24.518	5.692	14.044	30.720	5.325	13.888	41.333
İngiltere	1.353	3.922	7.090	1.361	3.826	6.898	1.836	4.883	9.790	2.057	6.054	13.310	1.827	5.645	16.817
Hollanda	1.153	2.869	5.141	950	2.221	4.004	1.244	2.959	5.886	1.463	3.698	8.101	1.679	4.476	13.371
Fransa	1.568	3.213	5.800	1.205	2.502	4.510	1.832	3.654	7.279	1.918	4.342	9.511	1.331	3.159	9.399
Rusya Fed.	555	692	1.254	1.031	1.434	2.587	1.608	2.550	5.083	1.603	2.813	6.169	658	1.087	3.218
Avusturya	345	790	1.423	255	551	994	403	778	1.555	570	1.349	2.944	553	1.435	4.230
İsviçre	844	2.058	3.691	747	1.743	3.143	733	1.709	3.403	699	1.807	3.938	490	1.388	4.083
Polonya	69	121	222	102	242	436	148	321	640	307	776	1.701	360	1.212	3.600
S. Arabistan	464	437	776	391	565	1.017	271	375	750	307	443	975	349	718	2.149
Belçika	306	745	1.342	331	866	1.561	354	837	1.666	441	1.113	2.442	323	896	2.656
Diğer	2.311	3.612	6.528	2.982	4.442	8.011	2.379	4.526	9.023	2.850	6.028	13.176	1.444	3.864	11.473
Toplam	13.548	29.291	52.849	14.351	29.773	53.688	16.203	34.891	69.595	17.907	42.466	92.987	14.340	37.767	112.327

Kaynak: TÜİK, 2015 yılı verileri geçicidir.

Tablo 15. Türkiye Ülkelere Göre Kuru İncir İhracatı (M: Ton, Değer: Bin \$, Bin TL)

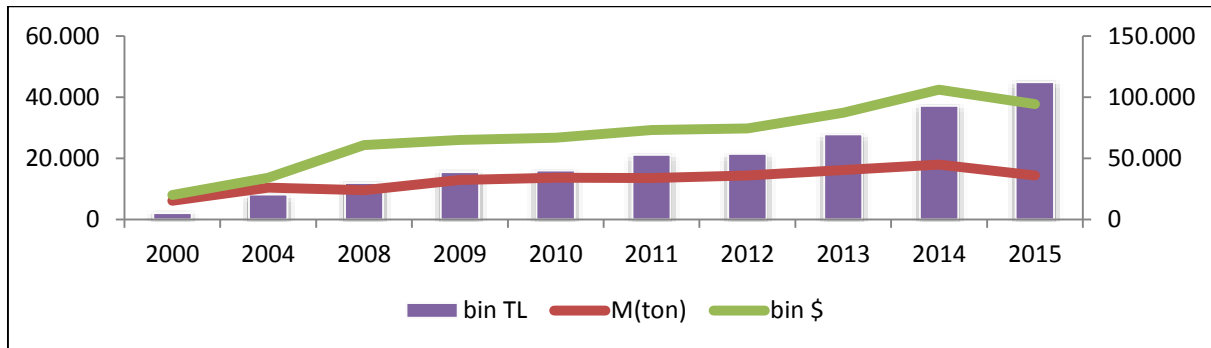
Ülkeler	2011			2012			2013			2014			2015*		
	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL	M	\$	TL
Fransa	6.673	24.672	42.872	7.620	27.672	49.772	8.456	31.389	60.713	8.127	34.815	77.399	6.085	27.441	74.434
Almanya	6.889	25.848	45.886	6.565	25.051	45.157	7.074	28.039	55.169	6.799	35.046	78.131	4.692	20.896	58.483
İtalya	3.745	13.382	24.334	3.158	11.223	20.219	3.327	11.850	23.738	2.827	13.914	31.353	2.427	9.731	28.070
ABD	1.680	5.918	10.439	2.648	10.030	18.048	3.865	14.661	28.749	4.663	20.787	45.732	2.356	11.253	31.047
Rusya Fed.	3.292	8.314	14.321	4.005	9.196	16.549	4.349	10.017	19.328	2.738	6.397	14.166	1.652	3.312	8.821
Çin	783	2.296	4.060	1.331	3.176	5.708	2.236	4.914	9.558	2.027	5.987	13.321	1.576	4.371	11.906
İngiltere	634	2.213	3.782	747	2.678	4.822	1.506	5.239	10.142	1.557	6.647	14.647	1.324	6.500	17.423
Vietnam	516	1.257	2.171	726	2.096	3.783	1.305	4.198	8.318	1.456	5.790	12.888	1.180	4.516	12.216
İsviçre	1.649	7.124	12.501	1.767	7.438	13.396	1.866	8.000	15.571	1.961	10.508	23.571	1.123	5.721	15.728
Hollanda	2.021	6.640	11.523	2.473	8.198	14.753	2.089	7.681	14.780	1.531	6.809	15.120	1.120	5.010	13.876
Diğer	16.918	53.824	94.173	18.544	60.079	108.105	23.992	80.659	156.955	21.865	91.372	202.471	12.792	57.293	156.114
Toplam	44.801	151.488	266.063	49.582	166.838	300.312	60.065	206.648	403.021	55.550	238.073	528.799	36.327	156.043	428.117

Kaynak: TÜİK, 2015 yılı verileri geçicidir.

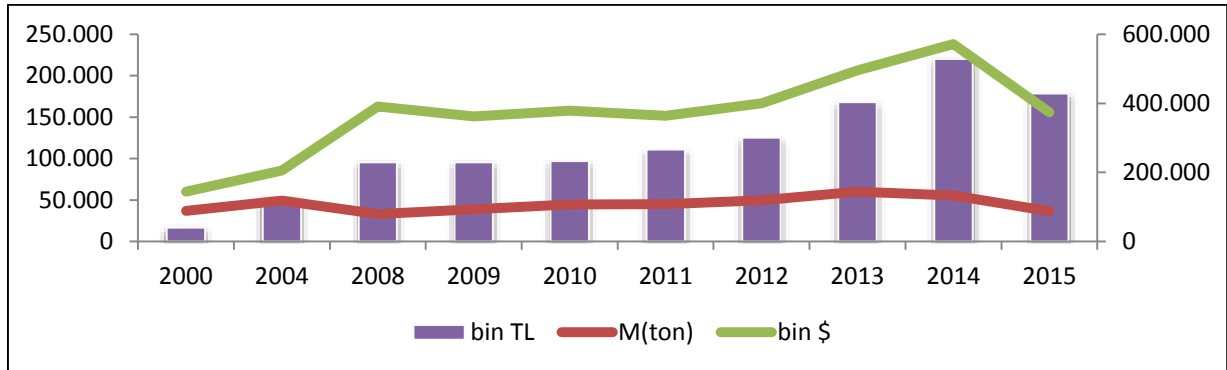
Türkiye kuru incir ihracatı miktar ve değer açısından incelendiğinde görülmektedir ki; toplam ihracatın % 85-95'ini kuru incir (ekstra, I, II ve natürel sınıfı incirler), % 5-9'unu incir ezmesi, % 1-2'sini kıyılmış incir ve % 0,5-1'ini de hurda sınıfı incirler oluşturmaktadır (GTB, 2015).

Kuru incir ihracatçıları daha çok Ege bölgesinde yerleşmiş olup, bu firmalar kuru incirin yanı sıra kuru kayısı ve kuru üzüm ticareti de yapmaktadırlar (TCEB, 2013). Türkiye kuru incir ihracat durumu 2000-2014 dönemi itibariyle incelendiğinde; yıllık ortalama %3,6'lık artış olduğu ve 2000 yılında 36 bin 926 ton olan kuru incir ihracatının 2014 yılında 55 bin 550 tona yükseldiği görülmektedir. 2000 yılından bu yana Türkiye yılda ortalama 45 bin 838 ton kuru incir ihracatı gerçekleştirmiştir (Şekil 21).

Son yıllarda dünya piyasalarında önemli bir yer edinen Çin, kuru incir için de önemli bir potansiyel arz etmektedir. Çin'e yönelik kuru incir ihracatı giderek artmakta ve önümüzdeki yıllarda, Çin'in önde gelen kuru incir ithalatçısı ülkelerden biri olacağı tahmin edilmektedir (Eralp, 2015).

Şekil 20. Türkiye Yıllara Göre Taze İncir İhracatı (Ton, Bin \$, Bin TL), Kaynak: TÜİK

Şekil 21. Türkiye Yıllara Göre Kuru İncir İhracatı (Ton, Bin \$, Bin TL), Kaynak: TÜİK

3.4. Fiyatlar

2014 yılında 2009 yılına göre üretici açısından incir fiyatları incelendiğinde, incir fiyatının %56 oranında artarak 2,5 TL/kg'a ve Aydın Ticaret Borsası'na göre kuru incir fiyatının %130 oranında artarak 2014 yılında 6,9 TL/kg'a ulaştığı görülmektedir. TÜİK meyve fiyatları açısından incelendiğinde aynı süreçte taze incir fiyatının %53 oranında artarak 2,6 TL/kg'a ulaştığı görülmektedir (Tablo 16).

Kuru incir üretim ve ihracatında lider olması bakımından Türkiye, dünya kuru incir fiyatlarını etkilemektedir (GTB, 2015). 2005/2006 sezonunda Türkiye ortalama ihraç fiyatı 2.231 \$/ton iken, dünya ortalama ihraç fiyatı 2.186 \$/ton olarak gerçekleşmiştir. 2012/2013 sezonunda ise dünya

ortalama ihraç fiyatı 3.496 \$/ton gerçekleşmiş iken, Türkiye ortalama ihraç fiyatı 3.404 \$/ton olarak gerçekleşmiştir (Tablo 17).

Tablo 16. Türkiye İncir Fiyatları (TL/Kg)

ÜRETİCİ TL/KG				
Yıllar	İncir*	Kuru İncir	Aydın TB Kuru İncir**	İncir****
2009	1,6	7,1	3,0	1,7
2010	1,9	7,1	3,0	2,0
2011	2,0	7,0	3,3	2,1
2012	2,2	10,1	3,4	2,4
2013	2,2	10,1	4,1	2,3
2014	2,5	-	6,9	2,6
2015	2,7	-	7,4***	-

Kaynak: TÜİK Üretici fiyatı; Aydın Ticaret Borsası. * Temmuz, ağustos, eylül, ekim ayı ort. ** Aydın Ticaret Borsası Kuru İncir Dökme HMS Fiyatları*** 2015 yılı Kasım ayına kadar ortalama fiyat ****İncir meyve fiyatları.

2007/2008 sezonunda rekolte miktarındaki düşüğe bağlı olarak, kaliteli kuru incir miktarında azalma olmuştur. Bu nedenle de gerek iç gerek ise dış piyasalara arz edilen kuru incirlerin ortalama satış fiyatlarında artış yaşanmıştır (GTB, 2015). 2012/2013 sezonunda bir önceki sezona göre Türkiye ortalama ihraç fiyatlarında artış yaşanırken; dünya ortalama ihraç fiyatlarında azalma olmuştur (Tablo 17).

Tablo 17. Türkiye ve Dünya Ortalama İhraç Fiyatları

Yıl	Türkiye Ortalama İhraç Fiyatı (\$/Ton)	Dünya Ortalama İhraç Fiyatı (\$/Ton)
2005/06	2.231	2.186
2006/07	4.632	2.460
2007/08	4.356	2.890
2008/09	3.510	3.440
2009/10	3.365	3.660
2010/11	3.530	3.754
2011/12	3.338	3.621
2012/13	3.404	3.496

Kaynak: GTB, 2015

4. GENEL DEĞERLENDİRME

İncir besleyici özelliklere sahip olması, çeşitli tüketim alanlarının olması, işlenme ve diğer üretim aşamalarında yoğun işgücü gerektirdiğinden istihdam olanağı yaratması ve yüksek katma değere sahip olma özelliği ile sağladığı döviz girdisi bakımından Türkiye için oldukça önemli bir tarımsal üründür.

Türkiye, incirin anavatanı olup, incir yetiştiriciliğinin yapıldığı en önemli ülkelerden biridir. Dünyada incire olan talep her geçen gün artış göstermektedir. Bu nedenle, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de yeni çeşitlerin geliştirilmesi önem taşımaktadır.

Dünyada yıllar itibariyle incir hasadı gerçekleştirilen alanda azalma yaşanmakla birlikte, verim ve kalite artışının da etkisiyle üretimde artış sağlanmıştır. Türkiye’de incir hasadı gerçekleştirilen alan ve üretim yıllar itibariyle artış göstermiştir. FAO 2013 yılı verilerine göre dünyada toplam 1 milyon 117 bin ton incir üretimi gerçekleşmiştir. Bu üretimin %27’si Türkiye tarafından sağlanmıştır. Üretime olan talebin artışı, tüketime olan talep artışına bağlı olarak da artmaktadır.

Dünya taze incir ithalatında önemli paya sahip olan ülkeler Fransa, Almanya ve Avusturya iken, kuru incir ithalatında Fransa, Hindistan ve Almanya ilk sırada yer almaktadır. Türkiye taze incir ithalatı hemen hemen hiç yapılmamaktadır. Kuru incir ithalatında ise kendine yeterli ve dünya ticaretinde net ihracatçı bir ülke olup, ihracata kıyasla, ithalatı yok denecek kadar azdır.

Dünya taze incir ihracatında Avusturya, İtalya ve İspanya önde gelen ülkeler arasındadır. Türkiye taze incir ihracatında son yıllarda artış gösteren ülkeler arasında yer almaktadır. Kuru incir Türkiye için önemli ihraç ürünleri arasında yer almaktadır. FAO 2013 yılı verilerine göre dünya kuru incir ihracatının %69’unu karşılayan Türkiye, dünya kuru incir ihracatında ilk sırada yer almakta ve ihracatının önemli bir kısmını AB ülkeleri ile ABD’ye yapmaktadır.

Türkiye dünya incir üretimi ve ticaretinde ilk sırada yer almaktadır. Sahip olduğu ihracat potansiyelini koruyabilmesi ve arttırabilmesi için; çeşit geliştirme, ıslah, gıda güvenliği, bitki sağlığı, dış pazar şartlarına uyum sağlama, fiyat istikrarı, ürün tanıtım çalışmaları gibi konularda ilerleme kaydetmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

EK TABLOLAR

Ek Tablo 1. İllere Göre İncir Verileri (2014)

İller	Toplu meyveliklerin alanı (Dekar)	Üretim (Ton)	Ağaç başına ortalama verim (Kg)	Meyve veren yaşta ağaç sayısı (Adet)	Meyve vermeyen yaşta ağaç sayısı	Toplam ağaç sayısı (Adet)
Aydın	360.387	184.548	30	6.167.925	553.920	6.721.845
İzmir	80.386	35.883	24	1.506.571	46.695	1.553.266
Bursa	20.199	29.189	83	349.948	70.474	420.422
Mersin	4.258	6.773	57	117.828	51.594	169.422
Hatay	1.627	6.123	28	218.890	1.667	220.557
Antalya	1.366	4.161	34	120.988	10.904	131.892
Gaziantep	7.327	3.207	42	76.230	23.540	99.770
Balıkesir	2.328	3.105	35	89.970	12.578	102.548
Samsun	296	2.436	33	74.340	12.000	86.340
Adana	2.959	2.405	31	77.963	0	77.963
Manisa	948	1.982	28	70.184	3.125	73.309
Çanakkale	560	1.673	32	51.870	8.550	60.420
Ordu	0	1.465	21	69.200	2.680	71.880
Muğla	1.471	1.387	25	56.370	15.303	71.673
Kahramanmaraş	1.030	1.318	36	36.200	8.950	45.150
Denizli	1.661	1.275	27	47.620	4.675	52.295
Mardin	291	1.259	27	46.014	5.676	51.690
Trabzon	0	981	21	46.390	4.526	50.916
Sinop	18	961	32	29.725	4.111	33.836
Adıyaman	544	865	22	39.271	13.010	52.281
Giresun	0	783	18	42.719	4.199	46.918
Diyarbakır	1.886	766	17	45.558	10.419	55.977
Karaman	5	701	46	15.240	5.180	20.420
Sakarya	0	649	24	26.800	415	27.215
Kocaeli	899	606	38	15.785	730	16.515
Osmaniye	25	583	20	28.660	2.428	31.088
Kastamonu	143	545	31	17.591	8.470	26.061
Elazığ	25	515	24	21.877	560	22.437
Artvin	167	484	21	23.600	8.435	32.035
Zonguldak	0	461	17	27.365	2.960	30.325
Kilis	2.295	392	10	39.244	4.361	43.605
Burdur	390	315	35	9.013	2.105	11.118
Yalova	17	263	49	5.320	100	5.420
Çorum	0	229	21	10.750	750	11.500
Şanlıurfa	31	218	15	14.282	1.200	15.482
Tekirdağ	9	197	33	6.036	1.048	7.084
Bartın	0	187	23	8.290	510	8.800
Bilecik	62	170	21	8.160	680	8.840
Batman	630	149	14	10.525	3.290	13.815
İstanbul	0	120	19	6.200	700	6.900
Rize	0	113	12	9.541	290	9.831
Hakkâri	21	110	21	5.195	1.480	6.675

Şırnak	92	110	22	5.000	740	5.740
Karabük	0	102	12	8.850	2.700	11.550
Isparta	6	101	30	3.358	55	3.413
Siirt	213	98	6	16.832	5.676	22.508
Tokat	0	75	21	3.550	1.400	4.950
Edirne	3	57	17	3.450	230	3.680
Eskişehir	60	52	15	3.430	475	3.905
Amasya	0	45	30	1.500	100	1.600
Kırklareli	0	23	16	1.410	205	1.615
Erzincan	0	16	6	2.750	385	3.135
Erzurum	2	13	25	525	175	700
Kütahya	0	12	10	1.200	20	1.220
Uşak	0	12	7	1.755	525	2.280
Düzce	0	7	22	324	18	342
Ankara	5	7	5	1.380	0	1.380

Kaynak: TÜİK

KAYNAKLAR

Anonim, 2007. İncir Yetiştiriciliği http://www.tarimkutuphanesi.com/incir_yetiştiriciliği_00300.html/(ErişimTarihi:03.11.2015)

GTB, 2015. T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü 2014 Yılı Kuru İncir Raporu Şubat, 2015.<http://koop.gtb.gov.tr/data/53319dda487c8eb1e43d729b/2014%20%C4%B0ncir%20Raporu.pdf>/(ErişimTarihi:03.11.2015)

Eralp, Ö., 2015. Bazı Tarımsal Ürünlerin Gelecek Eğilimlerinin Belirlenmesi, İncir Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ,Tarım Ekonomisi Bölümü

FAO, 2015. Food And Agriculture Organization Of The United Nations Statistics Division[Http://Faostat.Fao.Org/](http://Faostat.Fao.Org/)(Erişim Tarihi:15.12.2015)

STB, 2010. T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğü, 2010 Yılı İncir Raporu.

TCEB, 2013. T. C. Ekonomi Bakanlığı, Kuru İncir Sektör Raporları, İhracat Genel Müdürlüğü Tarım Ürünleri Daire Başkanlığı.

TÜİK, 2015. Türkiye İstatistik Kurumu, <http://www.tuik.gov.tr/>(Erişim Tarihi:08.11.2015)

TZOB, 2003. İncir Çalışma Grubu Raporu, İncir, Ağustos, 2003 <http://www.tzob.org.tr/Portals/0/Dokumanlar/FaaliyetRaporlari/docs/incir.pdf>/(ErişimTarihi:03.12.2015)